

Themamiddag van de NVVE

14-6-2023

De heren Wiek Heldens van de NVVE en Gert Toes, ziekenhuispastor van het Dijklander ziekenhuis geven een presentatie over wat te doen en hoe te handelen voor iemand komt te overlijden.

Het is een onderwerp waar niet veel mensen graag over spreken, toch is het van belang dat juist te doen als er nog niets aan de hand is.

Want mocht er plotseling iets gebeuren (helaas kan dat, hartaanval, verkeersongeluk) dan weten de nabestaanden hoe te handelen.

Wiek Heldens had bijvoorbeeld een plaatje om zijn hals waarop wordt aangegeven dat hij niet gereanimeerd wil worden. Dit geeft aan dat het zijn eigen keus is om op dat moment te willen overlijden.

Uitdrukkelijk zegt Wiek erbij dat het eigen keus is en dat ieder het zelf moet bepalen wanneer hij of zij er genoeg van heeft.

Gert bevestigt dit verhaal door aan te geven dat, wanneer een ouder sterft en de kinderen niet weten hoe verder te handelen, de kinderen in de meeste gevallen er allemaal een ander idee over hebben.

Mocht er sprake zijn van een terminale ziekte dan is het zaak om dit ook met de nabestaanden te overleggen en met de behandelend arts.

Er kan in het laatste stadium euthanasie worden toegepast of er kan gekozen worden voor palliatieve sedatie. Handig is het om dit vast te leggen in een wilsverklaring. Deze wilsverklaring ligt bij de arts en moet elk jaar opnieuw ondertekend worden.

Er kwamen vragen uit de zaal of je altijd euthanasie kan krijgen en het antwoord was dat dit niet zomaar kan. Mensen moeten voor zichzelf ondraaglijk lijden, lichamelijk of psychisch. Dit laatste is natuurlijk veel moeilijker te beoordelen dan het eerste.

En euthanasie is gebaseerd op wetgeving en daar houden de artsen zich altijd aan. Het wordt altijd getoetst door een SCEN-arts die er dan bij geroepen wordt.

Bij dementie, vooral alzheimer, kan euthanasie worden toegepast in de periode dat men nog weet wat men wil. Dus voor het kantelpunt.

Veelal verandert de patiënt zodanig in karakter dat euthanasie toch niet doorgaat.

Nu had Gert een prachtig verhaal over euthanasie bij twee heel bejaarde vriendinnen. De één had een slopende spierziekte en de ander kreeg alzheimer. Als één van de twee zou overlijden zou de ander zeker in een verpleeghuis moeten worden opgenomen. In goed overleg met artsen is toen besloten dat ze allebei op dezelfde dag zouden inslapen.

En zo is het gebeurd.

Er kwam uit de zaal het verhaal dat er jaren geleden een middel in de handel was dat dodelijk zou zijn. Ik weet dat nog, het moest goed bewaard worden in een afgesloten kastje. Dit is door toedoen van de overheid uit de handel gehaald en verboden. Maar het schijnt in het zwarte circuit nog verkrijgbaar te zijn.

Gert had nog een schrijnend verhaal na een vraag of in het ziekenhuis of verpleeghuis euthanasie wordt toegestaan.

In Ede (bijbelbelt) wilde een erg zieke man die in een verpleeghuis lag euthanasie. Het verpleeghuis verbood dit in hun huis te doen en wilde

deze man ook niet naar een ander verpleeghuis laten gaan voor de euthanasie.

De oplossing was heel schrijnend, de man moest naar een uitvaartcentrum vervoerd en daar werd de euthanasie uitgevoerd.

Gelukkig wordt er in Hoorn hier anders over gedacht.

Maar zo sluiten de beide heren af: zorg dat de nabestaanden het tijdig weten en leg het vast.

Het was een heel leerzame middag ondanks het onderwerp.

Martina Rappange